

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Udrag fra Et Besøg

Citation: Fibiger, Mathilde: "'Et Besøg'", i Fibiger, Mathilde: "*Et Besøg*", 1851, s. 26.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-fibiger02val-shoot-idm139950813935584/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: "Et Besøg"

selv har dannet sig et, saa er den nye Philosoph tilmode som Evenden, der har gjort Mesterstykke, og nu skal optages i Mesternes Laug; saa har han en Livsaanstælse, der kan være ligejaa god som saamange Andres, og et System hvort han kan vise sin Erkjendelse frem for Folk.

At man naaer et System er en Selvfølge, at man i første Dieblit antager det for et Resultat, ja endog for Resultatet, kan tilgives, men bliver man i denne Troe gaar det os — sans comparaison! — som naar man i „Ubespil“ falder i Brønden, og maas blive liggende der, medens de andre Biffet kappes om at naae Maal. I samme Spil er der et Vertshuus, hvor man bliver siddende til man bliver afløst; hermed kan man sammenligne Systemerne, naar de opfattes paa den rette Maade. De ere Holdepladser for Erkjendelsen hvor den holder ud og samler Kræfter til at gaas videre, evigt stigende mod det store Maal, der vinker den i Fjægheden. Har Noget allerede her i Livet naaet det, og med dristig Haand løftet Sløret fra Livsarelsen, seer den i sin Helhed og Sammenhang, seer de Løse der styre den, og randsaget dens Væsens Dybder — da træde han frem, og sig os, hvad Ideen er! Ingen svarer, selv ikke han, som bragte os Ideen nærmest, den store Livets Helt, det levende Kjærligheds-Ord, Jesus Kristus. Han har vaft Haabet, og bekræftet det ved sin Død, han har givet et Bink om Veien idet han sagde: de Rene af Hjertet

skulle see Gud. Men selv heri ligger jo den Indrøm-
 melse at Hjertets Renhed ikke er nok til at lære Gud at
 kende, thi haaftald vilde han jo sagt: de see ham.
 Man kan være nok saa reen og uskyldig, uden at
 Erkjendelsen er vaagnet, og det er dog den som er Dø-
 døet hvoormed vi skulle see Ibeeværdenen. Men paa den anden
 Side kan den meest glimrende Forstand ikke hjælpe naar
 vort Hjerter er urent, og vor Vilje svag. Der bliver
 Erkjendelsen let en Blibleder, „der løkker Vandreren i dybe
 Sumpes“, istedetfor en Veileder. Hvor lykkelig maae
 da ikke enhver prise sig, der af Christendommen er for-
 beredt til Kampen, der forestaaer, naar Umyndigheds-
 Alderen er forbi, og Erkjendelsens Tid begynder. Hvad
 man end kan have at indvænde imod Christendommens
 Tendents, kan man dog ikke andet end beundre dens
 Rørdomme, og betragte dens Indsigter som det Ideal
 hvorefter Enhver kan stræbe at uddanne sig, uden at
 frygte for at Giendommeligheden skal lide derved, thi
 Kjærlighed var Sjælen i hans Lære, og Kjærligheden er
 riig nok til at omfatte Alle. Den er ikke udelukkende,
 men indesluttende, thi den er alt, og der kan intet eksistere
 udenfor den. Derfor kunne vi være roligere for de Smaas,
 naar vi see Kjærligheden tage dem i Favn — hvor skulde
 vi finde en bedre Opdrager til dem? Og hvor finde vi
 Kjærligheden renere afprøvet, end i Christi' Liv og Lære?
 Det er ikke som den almindelige Opdragelse, der fører
 Barnet (den stakkels Blindebul!) til Bedstemoders Dør

og forlader det efter at have snurret det to tre Gange rundt. Den leder det trofast beffjærmende hen til den rette Livets Wei, og giver det mangen god Lærdom, og kraftig Betsignelse med paa den ensomme Vandring. At det kommer til denne Skilsmisse mellem Læreren og Eleven, er jeg overbevist om, men da jeg har hørt flere Christne, som jeg agter høit, paastaae det Modsatte, og erklære deres Umandighed for den høieste Visdom, vil jeg ikke videre forsægte min Mening, da jeg her er den Uindviede, og kun taler som en ubesfor staaende Betragter. Derimod i Erkjendelsens Verden er jeg, om end først uylig indviet, og derfor beed jeg at Christendommen ikke er den eneste Wei til Livet. At paastaae det, vilde være det Samme, som om man paa det Spørgsmaal om Veien fra Vesterport til Østerport vilde svare: det er Amagerport. Naar man gaaer den lige Wei gennem Byen, kommer man rigtignok til Amagerport, men baade før og siden maae man passere andre Gader. — Erkjendelsen kommer vel til Christendommen paa sin Wei, men ikke for at blive i den. Hvor ofte fær man ikke den, der kæmpebe trofast for Sandhed og Ret, øieblikkeligt bukke under for Verdens Mishandling, og synke afnøgtig til Jorden i Forviselse. Da kommer Verdens Geistlige forbi — see den Ulykkelige, og tage deraf Stof til deres næste Søndagsprædiken, som de med megen Salocelse udarbejde i Lanterne medens de gaae videre. Der kommer en Digter — han opflamnes af Medlidenhed, af Had

til Morderen! Al hans Retfærdighedsfølelse kommer i Bevægelse — og Digtet er allerede saa godt som færdig. Det bliver da declameret paa en Aftenunderholdning, og vinder enstemmigt Bifald. Hvem kommer der? Er det en Snegl med sit Hus paa Ryggen? — Nei, det er en Philosoph med sit System! Rører det sig en usædvanlig Bevægelse i hans Sjæl ved dette sørgelige Syn, saa tæller han til ti og tager det filosofisk! Endelig — kjendte Toner naae den Døendes Sjæl! glade, begejstrende, som Ungdommens Haab! Et Regiment drager med Sang hen ad Veien. Det er Nationens Stolthed og Glæde, det er den unge Friheds Helte, som drage ud tillsammans for at bøde Kampen for Sandhed og Ret." Mægtigt rører Haabet sig i den Ulykkelige's Sjæl og Livsgnisten blusker endnu engang op; det er jo Venner, Kammerater. „De ville hjælpe, tage mig med sig at jeg kan leve og følge dem, eller idetmindste døe blandt dem jeg levede med i Landen, kæmpede med, og for hvis Sag jeg faldt." De nærme sig, see ham; han rejser sig med sin sidste Kraft, og kalder dem til Hjælp. Og de? — De begejstres, sværge som han at hengive Livet for den gode Sag, og drage saa videre med Sang og klingende Spil. — Da griber Dødens Kulde hans Sjæl, og det fortnes for Diet. Men hvem kommer der hen ad Veien og standser medlidende ved den Døendes Side. O, vi kjende ham vel Alle, den barmhjertige Samaritan (den kristelige Kjærlighed.) Han forbinder den Saarede og brin-

ger ham til Børnehjuset (Sykemmet) for at han kan blive pleiet, helbredet. Men blive der skal han ikke, ligesaa lidt som Manden i Parabelen, der fik Penge til at fortsætte sin Rejse. Det skulle vi erindre.

Jeg troer jeg har gjort det indlysende, at det Spørgsmaal: Hvad er Ideen? ikke er besvaret endnu, og ikke bliver besvaret i dette Liv; thi et Aldunder var det dog, om et Barn, i det Dieklit det slaar Diet op, skulde oversæe den hele Jord med alt hvad der findes paa den. Erkjendelsen er et saadant Barn, der endog kun hos de Særreste her i Livet slaar Diet op; kan man da tænke sig at den ved dette første Blik paa Tilværelsen, skulde opfatte den i sin Helhed og gjenkjenne dens Dybde? Men noget seer dog Barnet ved første Diekast paa sin Omgivelse, og noget seer ogsaa Erkjendelsen. Den kan ikke see Kjærligheden i sin Oprindelse, men den kan tilægne sig de Glimt af den som ere aabenbarede, og opfatte den i sin Virkning. Den Kjærlighed, jeg nu vil tale om, er altsaa den aabenbarede. Men nu er jeg træt, og Stofets Rigdom overvælder mig, saa jeg maa give mig Tid til at ordne mit Begreb derom.

Mathilde.